

I

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja jest obowiązkowa)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 614/2007 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 23 maja 2007 r.

w sprawie instrumentu finansowego na rzecz środowiska (LIFE+)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾, uwzględniając wspólny projekt zatwierdzony w dniu 8 maja 2007 r. przez komitet pojednawczy,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Ochrona środowiska jest jednym z kluczowych aspektów zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej. Ochrona środowiska stanowi jedną z najważniejszych dziedzin współfinansowania wspólnotowego i udzielane na nią środki powinny w pierwszej kolejności pochodzić ze wspólnotowych horyzontalnych instrumentów finansowych, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu

Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz siódmego programu ramowego w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji.

- (2) Wymienione powyżej wspólnotowe instrumenty finansowe nie obejmują wszystkich priorytetów z zakresu środowiska. Istnieje zatem potrzeba utworzenia instrumentu finansowego na rzecz środowiska (LIFE+), który będzie stanowił szczególne wsparcie rozwoju i realizacji wspólnotowej polityki oraz prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska, a w szczególności, przyczyni się do osiągnięcia celów szóstego wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego (6. EAP), ustanowionego decyzją nr 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ⁽⁴⁾.

- (3) Wsparcia należy udzielać w drodze umów o dotacje oraz zamówień publicznych zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽⁵⁾.

- (4) Projekty finansowane przez LIFE+ powinny spełniać kryteria kwalifikacyjne, aby zapewnić jak najlepsze wykorzystanie funduszy wspólnotowych, aby zapewnić europejską wartość dodaną i uniknąć finansowania działań o charakterze powtarzalnym, takich jak codzienne praktyki. Nie powinno to uniemożliwiać finansowania projektów innowacyjnych lub demonstracyjnych.

⁽¹⁾ Dz.U. C 255 z 14.10.2005, str. 52.

⁽²⁾ Dz.U. C 231 z 20.9.2005, str. 72.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2005 r. (Dz.U. C 157 E z 6.7.2006, str. 451), wspólne stanowisko Rady z dnia 27 czerwca 2006 r. (Dz.U. C 238 E z 3.10.2006, str. 1) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 24 października 2006 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego z dnia 22 maja 2007 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 14 maja 2007 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 242 z 10.9.2002, str. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1995/2006 (Dz.U. L 390 z 30.12.2006, str. 1).

- (5) W dziedzinie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej samo wdrożenie polityki i prawodawstwa Wspólnoty stanowi ramy europejskiej wartości dodanej. Projekty o charakterze demonstracyjnym lub dotyczące najlepszych praktyk, w tym odnoszące się do zarządzania obszarami Natura 2000 i do wyznaczania tych obszarów zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ⁽¹⁾ oraz dyrektywą Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ⁽²⁾, powinny kwalifikować się do finansowania wspólnotowego przez LIFE+, z wyjątkiem przypadków, w których kwalifikują się one do finansowania przez inne instrumenty finansowe Wspólnoty.
- (6) Należy dokonać ustaleń w celu zapewnienia należytego finansowania sieci Natura 2000, w tym współfinansowania wspólnotowego. Ponieważ niniejsze rozporządzenie ma na celu finansowanie jedynie projektów związanych z najlepszymi praktykami lub projektów demonstracyjnych związanych z zarządzaniem obszarami Natura 2000, Komisja i państwa członkowskie powinny zapewnić udostępnienie wystarczających środków finansowych w ramach innych instrumentów zarządzania siecią, którego roczny koszt oszacowano w 2004 roku na około 6 100 000 000 EUR.
- (7) Projekty innowacyjne lub demonstracyjne związane z celami Wspólnoty w zakresie środowiska, w tym związane z rozwojem i upowszechnianiem technik najlepszej praktyki, wiedzy specjalistycznej lub technologii, oraz projekty związane z kampaniami na rzecz zwiększania świadomości społecznej oraz specjalnymi szkoleniami dla podmiotów uczestniczących w inicjatywach dotyczących zapobiegania pożarom lasów, powinny kwalifikować się do otrzymywania finansowania wspólnotowego poprzez LIFE+, z wyjątkiem przypadków, w których kwalifikują się one do finansowania poprzez inne instrumenty finansowe Wspólnoty.
- (8) Projekty służące rozwojowi i realizacji celów Wspólnoty związanych z szerokim, ujednoliconym, kompleksowym i długofalowym monitorowaniem lasów i wzajemnego oddziaływania środowiska powinny kwalifikować się do otrzymywania finansowania wspólnotowego poprzez LIFE+, z wyjątkiem przypadków, w których kwalifikują się one do finansowania przez inne instrumenty finansowe Wspólnoty.
- (9) Wyzwaniom związanym z efektywnym rozwojem i realizacją polityki ochrony środowiska w ramach 6. EAP można stawić czoła jedynie udzielając wsparcia dla projektów dotyczących najlepszych praktyk lub o charakterze demonstracyjnym lub których celem jest rozwój i realizacja wspólnotowej polityki ochrony środowiska, a także poprzez demonstrację innowacyjnych podejść dotyczących kierunków polityki, demonstrację innowacyjnych technologii, metod i instrumentów, konsolidację bazy wiedzy, tworzenie potencjału wdrożeniowego, wspieranie dobrych rządów, propagowanie współpracy w ramach sieci, wzajemne uczenie się i wymianę najlepszych praktyk oraz doskonaląc rozpowszechnianie informacji, zwiększanie świadomości i komunikację. Wsparcie finansowe na podstawie niniejszego rozporządzenia powinno zatem przyczyniać się do rozwoju, wdrażania, monitorowania i oceny polityki oraz prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska, jak również do przekazywania i rozpowszechniania w całej Wspólnocie informacji na ich temat.
- (10) LIFE+ powinien obejmować trzy elementy: LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna, LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie ochrony środowiska oraz LIFE+ informacja i komunikacja. Projekty finansowane przez LIFE+ powinny móc przyczyniać się do osiągnięcia szczegółowych celów więcej niż jednego z wyżej wymienionych elementów oraz wiązać się z uczestnictwem więcej niż jednego państwa członkowskiego, jak również przyczyniać się do rozwoju strategicznych podejść do osiągnięcia celów w zakresie środowiska.
- (11) Aby pełnić rolę inicjatora opracowania i realizacji polityki w zakresie ochrony środowiska, Komisja powinna korzystać ze środków pochodzących z LIFE+ w celu prowadzenia badań i ocen, korzystania z usług mających na celu wdrażanie polityki oraz prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska, a także uwzględnianie ich w innych politykach wspólnotowych, organizacji spotkań, seminariów i warsztatów z ekspertami i zainteresowanymi podmiotami, rozwoju i utrzymania sieci oraz rozwoju i utrzymania systemów komputerowych. Ponadto Komisja powinna wykorzystywać część budżetu LIFE+ do podejmowania działań informacyjnych oraz działań związanych z publikacją i upowszechnianiem informacji, w tym do organizacji imprez, wystaw i podobnych środków na rzecz zwiększania świadomości, na pokrywanie kosztów przygotowania i produkcji materiałów audiowizualnych oraz do uzyskania pomocy technicznej lub administracyjnej w zakresie określania, przygotowania, zarządzania, monitorowania, nadzorowania oraz kontroli programów i projektów.
- (12) Organizacje pozarządowe przyczyniają się do rozwoju i wdrażania polityki oraz prawodawstwa Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska. Dlatego też właściwe jest, aby z części budżetu LIFE+ wspierano działania określonej liczby posiadających odpowiednie kwalifikacje organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska poprzez przyznawanie na zasadach konkurencyjności i przejrzystości rocznych dotacji operacyjnych. Takie organizacje pozarządowe musiałyby być niezależne i niezorientowane na osiągnięcie zysku oraz obejmować swymi działaniami — podejmowanymi samodzielnie albo w ramach stowarzyszenia — co najmniej trzy kraje europejskie.
- (13) Doświadczenia związane z dotychczasowymi instrumentami uwiaryściły potrzebę wieloletniego planowania oraz programowania, jak również skoncentrowania wysiłków na promowaniu ochrony środowiska poprzez wyznaczenie priorytetów oraz skierowanie uwagi na obszary działalności mogące odnieść korzyść ze współfinansowania wspólnotowego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/105/WE (Dz.U. L 363 z 20.12.2006, str. 368).

⁽²⁾ Dz.U. L 103 z 25.4.1979, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/105/WE.

- (14) Państwa członkowskie powinny być w stanie przedstawić krajowe priorytety roczne, które nie powinny być tożsame z planami ani programami przygotowywanymi dla wielu sektorów, stanowiącymi ramy przyszłego zezwolenia na inwestycje, ani też z planami i programami, które określono jako wymagające oceny zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG, a także nie powinny być uznawane za plany lub programy podlegające dyrektywie 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko ⁽¹⁾.
- (15) Wymogi dotyczące ochrony środowiska powinny zostać uwzględnione przy określaniu i realizacji polityk oraz działań Wspólnoty, w tym instrumentów finansowych. LIFE+ powinien zatem mieć charakter uzupełniający w stosunku do innych wspólnotowych instrumentów finansowych, a Komisja i państwa członkowskie powinny to zapewnić na szczeblu wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym.
- (16) Zgodnie z konkluzjami z posiedzeń Rady Europejskiej w Luksemburgu (grudzień 1997 r.) i w Salonikach (czerwiec 2003 r.) kraje kandydujące oraz kraje Bałkanów Zachodnich uczestniczące w procesie stabilizacji i stowarzyszenia powinny kwalifikować się do uczestnictwa w programach wspólnotowych zgodnie z warunkami określonymi w odpowiednich umowach dwustronnych zawartych z tymi krajami.
- (17) Istnieje potrzeba skonsolidowania istniejących instrumentów z zakresu środowiska oraz uproszczenia procesu programowania i zarządzania poprzez wprowadzenie jednego udoskonalonego instrumentu finansowego na rzecz środowiska.
- (18) Po wygaśnięciu obecnych programów, w ramach których finansowano pewne działania, powinno zostać także zapewnione sprawne objęcie tych działań przez nowy instrument, a także ich dalsze monitorowanie, nadzór nad nimi oraz ocena ich jakości.
- (19) Niniejsze rozporządzenie określa na cały okres trwania programu kopertę finansową stanowiącą główne odniesienie dla władzy budżetowej podczas rocznej procedury budżetowej w rozumieniu pkt. 37 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r. między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami ⁽²⁾.
- (20) Ogólnym celem Life+ jest przyczynianie się do wdrażania, aktualizacji oraz rozwoju wspólnotowej polityki i prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska, a także wspieranie realizacji 6. EAP. Współpracując między sobą za pośrednictwem instrumentów wspólnotowych w celu poprawienia wyników na szczeblu krajowym lub lokalnym, realizacji celów Wspólnoty lub zapewnienia wymiany informacji w całej Wspólnocie, państwa członkowskie mogą osiągnąć europejską wartość dodaną. Ponieważ ten cel LIFE+ nie może zostać osiągnięty w dostatecznym stopniu przez państwa członkowskie i w związku z tym może zostać lepiej zrealizowany na szczeblu wspólnotowym, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia jego celu.
- (21) Środki konieczne do wykonania niniejszego rozporządzenia powinny być przyjmowane zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽³⁾.
- (22) W szczególności, Komisji powinny zostać przyznane uprawnienia do dodania środków do załącznika I i do zmiany załącznika II do niniejszego rozporządzenia. Ponieważ środki te mają zakres ogólny i mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia lub jego uzupełnienie przez dodanie nowych elementów innych niż istotne, muszą one zostać przyjęte zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą przewidzianą w art. 5a decyzji 1999/468/WE,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Cel

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia instrument finansowy na rzecz środowiska („LIFE+”).
2. Ogólnym celem Life+ jest przyczynianie się do wdrażania, aktualizacji oraz rozwoju wspólnotowej polityki i prawodawstwa w dziedzinie środowiska, w tym w zakresie uwzględniania kwestii środowiskowych w innych politykach, a tym samym przyczynianie się do zrównoważonego rozwoju. LIFE+ wspiera w szczególności wdrożenie 6. EAP w tym strategii tematycznych, oraz finansuje środki i projekty z europejską wartością dodaną realizowane w państwach członkowskich.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia:

- 1) „6. EAP” oznacza szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego ustanowiony decyzją nr 1600/2002/WE;

⁽¹⁾ Dz.U. L 197 z 21.7.2001, str. 30.

⁽²⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).

- 2) „rozporządzenie finansowe” oznacza rozporządzenie (WE, Euratom) nr 1605/2002.

Artykuł 3

Kryteria kwalifikowalności

1. Projekty finansowane przez LIFE+ muszą spełniać następujące kryteria:

- a) leżą w interesie Wspólnoty poprzez znaczący wkład w osiągnięcie ogólnego celu LIFE+ określonego w art. 1 ust. 2;
- b) są spójne i wykonalne z punktu widzenia technicznego i finansowego oraz zapewniają korzystny stosunek efektów do kosztów.

W miarę możliwości projekty finansowane przez LIFE+ wspierają synergie pomiędzy różnymi priorytetami wyznaczonymi przez 6. EAP oraz integrację.

2. Ponadto, w celu zapewnienia europejskiej wartości dodanej oraz uniknięcia finansowania powtarzających się działań, projekty spełniają przynajmniej jedno z poniższych kryteriów:

- a) są to projekty dotyczące najlepszych praktyk lub projekty demonstracyjne służące wdrożeniu dyrektywy Rady 79/409/EWG lub dyrektywy Rady 92/43/EWG;
- b) są to projekty innowacyjne lub projekty demonstracyjne związane z celami Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska, w tym w zakresie rozwoju lub upowszechniania technik najlepszej praktyki, wiedzy specjalistycznej lub technologii;
- c) są to kampanie na rzecz zwiększania świadomości społecznej oraz specjalne szkolenia dla podmiotów uczestniczących w działaniach dotyczących zapobiegania pożarom lasów;
- d) są to projekty służące rozwojowi i realizacji celów Wspólnoty związanych z szerokim, ujednoliconym, kompleksowym i długoterminowym monitorowaniem wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska.

Artykuł 4

Cele szczegółowe

1. LIFE+ składa się z trzech komponentów:

- „LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna”,
- „LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska”,
- „LIFE+ informacja i komunikacja”.

2. Szczegółowymi celami komponentu „LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna” są:

- a) przyczynianie się do wdrażania polityki i prawodawstwa Wspólnoty w dziedzinie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, w szczególności dyrektyw 79/409/EWG oraz 92/43/EWG, w tym na poziomie lokalnym i regionalnym a także wspieranie dalszego rozwoju i wdrażania sieci Natura 2000, w tym w odniesieniu do siedlisk oraz gatunków przybrzeżnych i morskich;
- b) przyczynianie się do konsolidacji zasobów wiedzy w celu rozwoju, opiniowania, nadzorowania i oceny polityki oraz prawodawstwa Wspólnoty w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej;
- c) wspieranie formułowania i wdrożenia podejść w zakresie kierunków polityki i instrumentów mających na celu monitorowanie oraz ocenę stanu przyrody i różnorodności biologicznej, a także czynników, presji i reakcji, które mają na nie wpływ, zwłaszcza w związku z dążeniem do osiągnięcia celu powstrzymania utraty różnorodności biologicznej we Wspólnocie do 2010 r. oraz zagrożeniem dla przyrody i różnorodności biologicznej powodowanym poprzez zmiany klimatu;
- d) zapewnianie wsparcia na rzecz lepszego zarządzania w dziedzinie środowiska poprzez poszerzenie udziału zainteresowanych stron, w tym organizacji pozarządowych, w procesie konsultacji związanych z polityką i prawodawstwem w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej oraz w ich wdrażaniu.

3. Szczegółowymi celami komponentu „LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska” w związku z celami 6. EAP, w tym także w zakresie obszarów priorytetowych, takich jak: zmiana klimatu, wpływ środowiska na zdrowie i jakość życia, a także zasoby naturalne i odpady, są:

- a) przyczynianie się do opracowywania i prezentowania innowacyjnych podejść w zakresie polityki, technologii, metod i instrumentów;
- b) przyczynianie się do konsolidacji zasobów wiedzy w celu rozwoju, opiniowania, nadzorowania i oceny polityki i prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska;
- c) wspieranie formułowania i realizacji metod monitorowania i oceny stanu środowiska, a także czynników, presji i reakcji, które mają na nie wpływ;
- d) ułatwianie wdrożenia wspólnotowej polityki ochrony środowiska ze szczególnym naciskiem na jej realizację na szczeblu lokalnym i regionalnym;
- e) zapewnianie wsparcia na rzecz lepszego zarządzania w dziedzinie środowiska poprzez zwiększenie udziału zainteresowanych stron, w tym organizacji pozarządowych, w procesie konsultacji i wdrażania polityki.

4. Szczegółowymi celami komponentu „LIFE+ informacja i komunikacja” są:

- a) rozpowszechnianie informacji i zwiększanie świadomości w zakresie ochrony środowiska, w tym zapobiegania pożarom lasów;
- b) wspieranie środków towarzyszących, takich jak: informowanie, działania komunikacyjne i kampanie informacyjne, konferencje i szkolenia, w tym szkolenia dotyczące zapobiegania pożarom lasów.

5. Załącznik I zawiera listę środków kwalifikujących się do finansowania.

Artykuł 5

Formy wsparcia

1. Finansowanie wspólnotowe może przyjmować następujące formy prawne:

- a) umowy o dotacje,
- b) zamówienia publiczne.

2. Dotacje wspólnotowe mogą być udzielane w szczególnych formach, takich jak: umowy ramowe o partnerstwie, uczestnictwo w mechanizmach finansowych i funduszach, współfinansowanie dotacji operacyjnych lub dotacji na działania. Dotacje operacyjne dla podmiotów realizujących cele służące ogólnemu interesowi europejskiemu nie podlegają przepisom rozporządzenia finansowego dotyczącym stopniowego zmniejszania poziomu przyznawanych środków.

3. W przypadku dotacji na działania maksymalna stawka współfinansowania wynosi 50 % kwalifikujących się kosztów. Wyjątkowo jednak, maksymalna stawka współfinansowania dla komponentu „LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna” może wynosić do 75 % kwalifikujących się kosztów w przypadku projektów dotyczących siedlisk lub gatunków priorytetowych służących wdrożeniu dyrektywy 92/43/EWG lub gatunków ptaków uznanych jako priorytetowe w zakresie finansowania przez komitet ustanowiony zgodnie z art. 16 dyrektywy 79/409/EWG, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celu związanego z ochroną.

4. W przypadku zamówień publicznych, środki wspólnotowe mogą pokrywać koszty zakupu towarów i usług. Koszty te mogą obejmować, między innymi, wydatki na działania informacyjne i komunikacyjne, opracowanie, realizację, nadzór, kontrolę i ocenę projektów, polityk, programów i prawodawstwa.

5. Koszty wynagrodzeń urzędników publicznych mogą być finansowane tylko w takim zakresie, w jakim mają one związek z kosztami działań podejmowanych w celu realizacji projektu, których odpowiedni organ władzy publicznej nie wykonywałby, gdyby dany projekt nie był realizowany. Pracownicy, o których mowa, muszą być specjalnie oddelegowani do realizacji projektu i muszą oni generować dodatkowy koszt w stosunku do dotychczas stale zatrudnionych pracowników.

6. Komisja wykonuje niniejsze rozporządzenie zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

Artykuł 6

Programowanie i wybór projektów

1. Przynajmniej 78 % zasobów budżetowych LIFE+ jest wykorzystywane na dotacje na działania w odniesieniu do projektów.

2. Komisja zapewnia proporcjonalny rozdział projektów poprzez określenie orientacyjnych rocznych krajowych przydziałów finansowych na lata 2007-2010 oraz 2011 - 2013 w oparciu o następujące kryteria:

- a) ludność:
 - i) całkowita liczba mieszkańców każdego z państw członkowskich. Do tego kryterium stosowany jest współczynnik w wysokości 50 %;oraz
 - ii) gęstość zaludnienia każdego z państw członkowskich, uwzględniana maksymalnie w wysokości dwukrotności średniej gęstości zaludnienia UE. Do tego kryterium stosowany jest współczynnik w wysokości 5 %.
- b) przyroda i różnorodność biologiczna:
 - i) całkowita powierzchnia obszarów o szczególnym znaczeniu dla Wspólnoty na terytorium każdego z państw członkowskich wyrażona jako odsetek całkowitej powierzchni obszarów o szczególnym znaczeniu dla Wspólnoty. Do tego kryterium stosowany jest współczynnik w wysokości 25 %;oraz
 - ii) stosunek odsetka powierzchni obszarów o szczególnym znaczeniu dla Wspólnoty na terytorium każdego z państw członkowskich do odsetka powierzchni obszarów o szczególnym znaczeniu dla Wspólnoty na terytorium Wspólnoty. Do tego kryterium stosowany jest współczynnik w wysokości 20 %.

Niezwłocznie po uzyskaniu stosownych danych dla wszystkich państw członkowskich Komisja dokonuje obliczeń dotyczących kryterium przyrody i różnorodności biologicznej na podstawie zarówno obszarów o szczególnym znaczeniu dla Wspólnoty, jak i specjalnych obszarów ochrony, unikając podwójnego naliczania.

Ponadto Komisja może przyznawać dodatkowe środki finansowe państwu członkowskiemu nie posiadającym dostępu do morza. Kwota całkowita takich przyznanych środków nie przekracza 3 % całkowitych zasobów budżetowych przeznaczonych na dotacje na działania w odniesieniu do projektów.

Komisja zapewnia jednak, że żadnemu państwu członkowskiemu nie zostaną przyznane mniejsze środki niż środki w odpowiedniej wysokości minimalnej wynoszącej od 1 do 3 milionów EUR rocznie, uwzględniając gęstość zaludnienia, wydatki na ochronę środowiska, potrzeby w zakresie ochrony środowiska oraz zdolność absorpcji.

3. Wieloletni program strategiczny określony w załączniku II określa priorytetowe obszary działania dla finansowania wspólnotowego w związku z celami i kryteriami określonymi w art. 1, 3 i 4.

W odniesieniu do części budżetu przeznaczanej na dotacje na działania w odniesieniu do projektów państwa członkowskie mogą przedkładać Komisji roczne krajowe priorytety wybrane z załącznika II, które obejmują odpowiednio:

- a) określenie obszarów priorytetowych i rodzajów projektów, przy uwzględnieniu zdefiniowanych długoterminowych potrzeb;

oraz

- b) zarys szczegółowych celów krajowych.

Jeżeli państwo członkowskie postanowiło przedłożyć Komisji roczne priorytety krajowe, może ono uwzględniać priorytety ponadnarodowe.

4. Jeżeli państwo członkowskie postanowi przedłożyć Komisji krajowe roczne priorytety, czyni to najszybciej, jak to możliwe i nie później niż w terminie określonym zgodnie z art. 14 ust. 2 lit. a). Nie przedkłada się priorytetów w związku z rocznym zaproszeniem do składania wniosków do budżetu na rok 2007.

5. Komisja ogłasza roczne zaproszenie do składania wniosków dotyczących komponentów wymienionych w art. 4 ust. 1, biorąc pod uwagę w szczególności wieloletni program strategiczny określony w załączniku II oraz wszelkie roczne priorytety krajowe przedłożone zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu.

6. Państwa członkowskie przekazują Komisji wszystkie wnioski dotyczące projektów, które mają być finansowane. W przypadku projektów ponadnarodowych wniosek przesyła państwo członkowskie, w którym beneficjent jest zarejestrowany. Projekt zalicza się proporcjonalnie do krajowego przydziału dla uczestniczących w nim państw członkowskich.

Państwa członkowskie mogą przedstawić na piśmie uwagi do poszczególnych wniosków dotyczących projektów. Mogą one w szczególności zgłosić uwagi co do zgodności wniosku z rocznymi priorytetami krajowymi wybranymi z załącznika II.

7. Komisja wybiera projekty na podstawie celów i kryteriów określonych w art. 1, 3 i 4 oraz w załącznikach I i II.

Przy sporządzaniu wykazów projektów branych pod uwagę do wsparcia finansowego zgodnie z krajowymi przydziałami ustalonymi zgodnie z ust. 2, Komisja nadaje priorytet tym projektom, które wnoszą największy wkład w osiągnięcie celów Wspólnoty, biorąc pod uwagę:

- a) krajowe priorytety przedłożone zgodnie z ust. 4;

oraz

- b) uwagi państw członkowskich na temat poszczególnych wniosków dotyczących projektów zgodnie z ust. 6.

Komisja uwzględnia w szczególności projekty ponadnarodowe, w których współpraca ponadnarodowa ma zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania ochrony środowiska, w szczególności ochrony gatunkowej oraz dąży do tego, by co najmniej 15 % zasobów budżetowych na dotacje na działania w odniesieniu do projektów było przeznaczanych na projekty ponadnarodowe.

8. Jeżeli suma współfinansowania niezbędna na projekty znajdujące się na wykazie sporządzonym zgodnie z ust. 7 w odniesieniu do danego państwa członkowskiego jest niższa niż orientacyjny przydział dla tego państwa członkowskiego określony na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 2, Komisja wykorzystuje saldo do współfinansowania tych projektów przedłożonych przez inne państwa członkowskie, które wnoszą największy wkład w osiągnięcie celów Wspólnoty określonych w art. 1, 3 i 4 oraz załącznikach I i II.

9. Proponując komitetowi, o którym mowa w art. 13 ust. 1, wykaz projektów, które mają być współfinansowane, Komisja przedstawia pisemne wyjaśnienie, w jaki sposób wzięła pod uwagę kryteria przydziału określone zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu oraz roczne priorytety krajowe i uwagi przedłożone zgodnie z ust. 4 i 6, z jednoczesnym poszanowaniem celów i kryteriów określonych w art. 1, 3 i 4.

10. Komisja regularnie publikuje wykazy projektów finansowanych przez LIFE+, zawierające krótkie opisy celów, osiągniętych wyników i podsumowania wykorzystanych na nie funduszy. Wykorzystuje ona w tym celu odpowiednie media i technologie, w tym Internet.

Artykuł 7

Beneficjenci

Finansowanie poprzez LIFE+ mogą otrzymywać jednostki, podmioty i instytucje publiczne lub prywatne.

Artykuł 8

Uczestnictwo krajów trzecich

Następujące kraje mogą uczestniczyć w programach finansowanych w ramach LIFE+ pod warunkiem uzyskania dodatkowych środków finansowych:

- a) państwa EFTA, które stały się członkami Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 933/1999 z dnia 29 kwietnia 1999 r. zmieniającym rozporządzenie (EWG) nr 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska ⁽¹⁾;
- b) kraje kandydujące do przystąpienia do Unii Europejskiej;
- c) kraje Bałkanów Zachodnich uczestniczące w procesie stabilizacji i stowarzyszenia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 117 z 5.5.1999, str. 1.

Artykuł 9

Komplementarność instrumentów finansowych

Niniejsze rozporządzenie nie przewiduje finansowania środków, które spełniają kryteria kwalifikacyjne innych wspólnotowych instrumentów finansowych, są objęte ich głównym zakresem zastosowania, lub otrzymują pomoc udzielaną na ten sam cel w ramach tych instrumentów, w tym w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz siódmego programu ramowego w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji. Beneficjenci niniejszego rozporządzenia przekazują Komisji informacje na temat środków otrzymanych z budżetu wspólnotowego oraz bieżących wniosków o przyznanie finansowania. Komisja i państwa członkowskie podejmują kroki w celu zapewnienia koordynacji z innymi instrumentami wspólnotowymi i komplementarności względem takich instrumentów. Komisja składa sprawozdanie dotyczące tych kwestii w ramach przeglądu śródkresowego i oceny końcowej, o których mowa w art. 15.

Artykuł 10

Czas trwania i środki budżetowe

1. Niniejsze rozporządzenie jest wdrażane w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.
2. Koperta finansowa dla wdrożenia LIFE+ wynosi 2 143 409 000 EUR na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.
3. Środki budżetowe przydzielone na działania przewidziane w niniejszym rozporządzeniu ujmowane są w corocznym przydziale środków w ramach budżetu ogólnego Unii Europejskiej.

Władza budżetowa zatwierdza dostępne roczne środki finansowe w granicach ram finansowych.

4. Przynajmniej 50 % środków budżetowych przyznanych LIFE+ na dotacje na działania w odniesieniu do projektów przeznaczonych jest na wspieranie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.

Artykuł 11

Monitorowanie

1. W odniesieniu do projektów finansowanych przez LIFE+ beneficjent przekazuje Komisji sprawozdania techniczne i finansowe z postępu prac. W terminie trzech miesięcy od zakończenia każdego projektu przedkładane jest również sprawozdanie końcowe.
2. Bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzanych przez Trybunał Obrachunkowy we współpracy z właściwymi krajowymi organami lub departamentami kontrolnymi zgodnie z art. 248 Traktatu lub dla jakiegokolwiek kontroli przeprowadzonej zgodnie z art. 279 ust. 1 lit. b) Traktatu, urzędnicy oraz z inni

pracownicy Komisji przeprowadzają kontrole na miejscu, w tym kontrole wyrywkowe, projektów finansowanych w ramach LIFE+, zmierzające w szczególności do sprawdzenia zgodności z kryteriami kwalifikacyjnymi określonymi w art. 3.

3. Umowy lub porozumienia wynikające z niniejszego rozporządzenia przewidują w szczególności nadzór i kontrolę finansową ze strony Komisji lub upoważnionego przez nią przedstawiciela oraz kontrole przeprowadzane przez Trybunał Obrachunkowy, także na miejscu, jeśli zaistnieje taka potrzeba.

4. Beneficjent pomocy finansowej zobowiązany jest przez okres pięciu lat od ostatniej płatności z tytułu danego projektu przechowywać do wglądu Komisji wszelkie dokumenty potwierdzające wydatki poniesione na ten projekt.

5. W oparciu o wyniki sprawozdań i kontroli wyrynkowych, o których mowa w ust. 1 i 2, i jeśli zaistnieje taka potrzeba, Komisja odpowiednio dostosowuje wysokość początkowo zatwierdzonej pomocy finansowej lub warunki jej przyznawania oraz harmonogram płatności.

6. Komisja podejmuje wszelkie inne kroki konieczne w celu sprawdzenia, czy finansowane projekty realizowane są prawidłowo oraz zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia i rozporządzenia finansowego.

Artykuł 12

Ochrona interesów finansowych Wspólnoty

1. Podczas realizacji projektów finansowanych na mocy niniejszego rozporządzenia Komisja zapewnia ochronę interesów finansowych Wspólnoty poprzez zastosowanie środków zapobiegających nadużyciom finansowym, korupcji i innym sprzecznym z prawem czynom w drodze skutecznych kontroli oraz odzyskiwania niesłusznie wypłaconych kwot, a w przypadku wykrycia nieprawidłowości – w drodze stosowania skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich⁽¹⁾, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami⁽²⁾ oraz rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)⁽³⁾.

2. W przypadku projektów finansowanych przez LIFE+ pojęcie „nieprawidłowości”, o którym mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2988/95, oznacza każde naruszenie przepisów prawa wspólnotowego lub zobowiązań umownych, wynikające działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które spowodowało lub mogło spowodować szkodę dla budżetu ogólnego Unii Europejskiej lub budżetów zarządzanych przez Wspólnoty poprzez poniesienie nieuzasadnionych wydatków.

⁽¹⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, str. 2.

⁽³⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, str. 1.

3. Komisja ogranicza, zawiesza lub odzyskuje kwoty pomocy finansowej przyznane na projekt w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w tym niezgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia lub danej decyzji, umowy lub porozumienia, na mocy których udzielono wsparcia finansowego, lub jeśli okaże się, że w projekcie wprowadzono zmiany niezgodne z charakterem lub warunkami realizacji danego projektu bez uprzedniego wystąpienia do Komisji o zgodę na ich wprowadzenie.

4. W przypadku niedotrzymania terminów lub gdy postęp w realizacji projektu jedynie w części uzasadnia przyznaną pomoc finansową, Komisja zwraca się do beneficjenta o przedstawienie wyjaśnień w wyznaczonym terminie. W przypadku gdy beneficjent nie udzieli satysfakcjonującej odpowiedzi, Komisja może cofnąć pozostałą pomoc finansową i zażądać zwrotu wypłaconych kwot.

5. Wszelkie niesłusznie wypłacone kwoty zwracane są Komisji. Od kwot, które nie zostały zwrócone w odpowiednim czasie, naliczane są odsetki zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu finansowym.

Artykuł 13

Komitet

1. Komisja jest wspierana przez komitet.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 5a ust. 1 - 4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów art. 8 tej decyzji.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów art. 8 tej decyzji.

Okres przewidziany w art. 4 ust. 2 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

Artykuł 14

Decyzje wykonawcze

1. Następujące decyzje mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia są przyjmowane zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 13 ust. 2:

- a) dodanie środków do załącznika I;
- b) zmiana załącznika II.

2. Zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 13 ust. 3, podejmowane są decyzje wykonawcze mające na celu:

- a) określenie formatu, treści i terminów przedłożenia rocznych priorytetów krajowych do celów art. 6 ust. 4;
- b) określenie metodologii procedury wyboru projektów na lata 2008 - 2013 zgodnie z art. 6;
- c) przyjęcie wykazu projektów zaakceptowanych do współfinansowania, zgodnie z art. 6 ust. 7 i 8;

d) określenie formy i treści sprawozdań, o których mowa w art. 11 ust. 1;

oraz

e) ustanowienie wskaźników pomocnych w nadzorowaniu działań finansowanych przez LIFE+.

Artykuł 15

Ocena

1. Komisja zapewnia regularne monitorowanie programów wieloletnich w celu oceny ich wpływu.

2. Nie później niż w dniu 30 września 2010 r. Komisja przedkłada wyniki przeglądu śródkresowego instrumentu LIFE+ Parlamentowi Europejskiemu oraz komitetowi, o którym mowa w art. 13 ust. 1. Przegląd śródkresowy zawiera ocenę wdrożenia niniejszego rozporządzenia w latach 2007-2009. W odpowiednich przypadkach Komisja wnioskuje o zmianę decyzji wykonawczych zgodnie z art. 14.

3. Komisja dokonuje końcowej oceny realizacji niniejszego rozporządzenia, obejmującej całkowity i szczegółowy wkład, jaki działania i projekty finansowane na podstawie niniejszego rozporządzenia wniosły we wdrożenie, aktualizację i rozwój wspólnotowej polityki ochrony środowiska oraz prawodawstwa w tej dziedzinie a także sposobu wykorzystania przydzielonych funduszy. Komisja przedstawia końcową ocenę Parlamentowi Europejskiemu i Radzie najpóźniej do dnia 31 grudnia 2012 r., w odpowiednich przypadkach wraz z wnioskiem w sprawie dalszego rozwoju instrumentu finansowego przeznaczonego wyłącznie na rzecz środowiska, który byłby stosowany począwszy od roku 2014.

Artykuł 16

Uchylenie i przepisy przejściowe

1. W celu uproszczenia i ujednolicenia uchyla się i zastępuje następujące instrumenty:

- a) rozporządzenie (WE) nr 1655/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. dotyczące instrumentu finansowego na rzecz środowiska („LIFE”) ⁽¹⁾;
- b) decyzję nr 1411/2001/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie wspólnotowych ram współpracy na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich ⁽²⁾;
- c) decyzję nr 466/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 1 marca 2002 r. ustanawiającą program działań Wspólnoty popierający organizacje pozarządowe działające głównie w zakresie ochrony środowiska ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Dz.U. L 192 z 28.7.2000, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1682/2004 (Dz.U. L 308 z 5.10.2004, str. 1).

⁽²⁾ Dz.U. L 191 z 13.7.2001, str. 1. Decyzja zmieniona decyzją nr 786/2004/WE (Dz.U. L 138 z 30.4.2004, str. 7).

⁽³⁾ Dz.U. L 75 z 16.3.2002, str. 1. Decyzja zmieniona decyzją nr 786/2004/WE.

d) rozporządzenie (WE) nr 2152/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. dotyczące monitorowania wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska naturalnego we Wspólnocie (Forest Focus) ⁽¹⁾.

2. Środki, których realizację rozpoczęto przed dniem 31 grudnia 2006 r. na podstawie aktów, o których mowa w ust. 1, podlegają tym aktom do czasu zakończenia ich realizacji. Komitet, o którym mowa w art. 13 ust. 1, zastępuje komitety przewidziane w ramach tych aktów. Obowiązki wynikające z powyższych aktów w zakresie monitorowania i oceny są po ich wygaśnięciu finansowane na podstawie niniejszego rozporządzenia. Do czasu zakończenia ich realizacji środki podlegają przepisom technicznym określonym w aktach, o których mowa w ust. 1.

3. W odniesieniu do dotacji przyznanych w 2007 roku na podstawie lit. a) załącznika I, okres kwalifikowalności wydatków może rozpoczynać się dnia 1 stycznia 2007 r., pod warunkiem

że wydatki te nie nastąpiły przed rozpoczęciem roku budżetowego beneficjenta. W odniesieniu do takich dotacji, umowy, o których mowa w art. 112 ust. 2 rozporządzenia finansowego mogą wyjątkowo zostać podpisane w terminie do dnia 31 października 2007 r.

4. Kwotę niezbędną w ramach koperty finansowej w celu zapewnienia środków monitorowania i audytu w okresie następującym po dniu 31 grudnia 2013 r. uznaje się za potwierdzoną, wyłącznie jeżeli jest ona zgodna z nową perspektywą finansową mającą zastosowanie od roku 2014.

Artykuł 17

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 23 maja 2007 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
H.-G. PÖTTERING
Przewodniczący

W imieniu Rady
G. GLOSER
Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. L 324 z 11.12.2003, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 788/2004 (Dz.U. L 138 z 30.4.2004, str. 17).

ZAŁĄCZNIK I

DZIAŁANIA KWALIFIKUJĄCE SIĘ DO OTRZYMANIA FINANSOWANIA

Bez uszczerbku dla art. 9, następujące środki mogą być finansowane przez LIFE+, jeśli spełniają kryteria kwalifikowalności określone w art. 3:

- a) działalność operacyjna organizacji pozarządowych, których działalność koncentruje się na ochronie i wspieraniu środowiska na poziomie europejskim i które uczestniczą w opracowywaniu i wdrażaniu polityki i prawodawstwa Wspólnoty;
 - b) rozwój i utrzymanie sieci, baz danych oraz systemów komputerowych bezpośrednio związanych z wdrażaniem polityki i prawodawstwa Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska, w szczególności podczas poprawy publicznego dostępu do informacji w zakresie ochrony środowiska;
 - c) analizy, badania, modelowanie i tworzenie scenariuszy;
 - d) monitorowanie, w tym monitorowanie lasów;
 - e) pomoc w budowaniu potencjału instytucjonalnego;
 - f) szkolenia, warsztaty i spotkania, w tym szkolenia podmiotów uczestniczących w inicjatywach dotyczących zapobiegania pożarom lasów;
 - g) platformy nawiązywania kontaktów zawodowych i wymiany najlepszych praktyk;
 - h) działania informacyjne i komunikacyjne, w tym kampanie na rzecz zwiększania świadomości społecznej, a w szczególności kampanie zwiększające świadomość społeczną na temat pożarów lasów;
 - i) demonstracja innowacyjnych podejść, technologii, metod i instrumentów dotyczących kierunków polityki;
- oraz
- j) specjalnie w odniesieniu do komponentu „przyroda i różnorodność biologiczna”:
 - zarządzanie gatunkami i obszarami oraz planowanie ochrony obszarów, w tym zwiększenie ekologicznej spójności sieci Natura 2000;
 - monitorowanie stanu ochrony, w szczególności ustalenie procedur i struktur monitorowania stanu ochrony;
 - rozwój i realizacja planów działania na rzecz ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych;
 - zwiększenie zasięgu sieci Natura 2000 na obszarach morskich;
 - zakup gruntów pod następującymi warunkami:
 - zakup ten przyczyniłby się do utrzymania lub przywrócenia integralności obszaru Natura 2000,
 - zakup gruntu jest jedynym lub najbardziej skutecznym sposobem osiągnięcia pożądanego skutku w zakresie ochrony przyrody,
 - zakupywany grunt jest długookresowo przeznaczony na wykorzystanie w sposób zgodny z celami określonymi w art. 4 ust. 2,
- oraz
- dane państwo członkowskie, w drodze przeniesienia lub w inny sposób, zapewnia długookresowe wyłączone przeznaczenie takich gruntów na cele związane z ochroną przyrody.

ZAŁĄCZNIK II

WIELOLETNIE PROGRAMY STRATEGICZNE

PRZYRODA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

1. Główny cel

Ochrona, zachowanie, przywrócenie, obserwacja i ułatwianie funkcjonowania naturalnych systemów, siedlisk oraz dzikiej flory i fauny, w celu zatrzymania utraty różnorodności biologicznej, w tym różnorodności zasobów genetycznych w UE do roku 2010.

1.1. Priorytetowe obszary działania:

- przyczynianie się do wdrażania polityki i prawodawstwa Wspólnoty w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej, w szczególności dyrektyw 79/409/EWG i 92/43/EWG, i promowanie ich integracji z innymi obszarami polityki;
- wspieranie dalszego rozwoju i wdrażania sieci Natura 2000, w tym siedlisk i gatunków przybrzeżnych i morskich;
- wspieranie projektowania i realizacji kierunków polityki i instrumentów monitorowania i oceny przyrody i różnorodności biologicznej oraz czynników, nacisków i reakcji, które mają na nie wpływ, w szczególności w odniesieniu do osiągnięcia celu zatrzymania utraty różnorodności biologicznej na terytorium Wspólnoty do 2010 roku;

oraz

- poprawa wiedzy o wpływie organizmów genetycznie modyfikowanych na ekosystemy i różnorodność biologiczną: metodologie oceny ryzyka.

POLITYKA ŚRODOWISKOWA I ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM

2. Główny cel „Zmiany klimatu”

Stabilizacja stężenia gazów cieplarnianych na poziomie zapobiegającym globalnemu ociepleniu o ponad 2 °C.

2.1. Priorytetowe obszary działania:

- zapewnienie realizacji zobowiązań UE wynikających z protokołu z Kioto do Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu oraz opracowanie strategii na okres po roku 2012 i programu realizacji;
- zapewnienie dostosowania gospodarki i społeczeństwa, przyrody i różnorodności biologicznej, zasobów wodnych i zdrowia ludzkiego UE do negatywnych skutków zmian klimatu (do potencjalnego wzrostu temperatury o 2 °C wynikającego ze zwiększonych stężeń gazów cieplarnianych) i złagodzenie tych skutków;
- zapewnienie wdrożenia i użycia instrumentów rynkowych, w szczególności handlu emisjami gazów cieplarnianych, w celu osiągnięcia efektywnego pod względem kosztów ograniczenia w ramach obejmujących okres po 2012 roku.

3. Główny cel „Woda”

Przyczynienie się do poprawy jakości wody przez opracowanie efektywnych pod względem kosztów środków zmierzających do osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego w celu opracowania pierwszego planu zarządzania dorzeczem na podstawie dyrektywy 2000/60/WE ⁽¹⁾ do 2009 roku.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, str. 1). Dyrektywa zmieniona decyzją nr 2455/2001/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2001, str. 1).

3.1. *Priorytetowe obszary działania:*

- wymiana informacji dotyczących polityki oraz najlepszych praktyk;
- wzmocnienie integracji polityki z nauką i przekazywania wyników w celu wsparcia państw członkowskich w przygotowywaniu planów zarządzania dorzeczem, w tym przygotowanie programów środków na podstawie dyrektywy 2000/60/WE oraz środków integracyjnych z pokrewnych dyrektyw, takich jak: dyrektywa 91/271/EWG ⁽¹⁾, dyrektywa 91/414/EWG ⁽²⁾, dyrektywa 91/676/EWG ⁽³⁾, dyrektywa 96/61/WE ⁽⁴⁾, dyrektywa 98/83/WE ⁽⁵⁾ oraz dyrektywa 2006/7/WE ⁽⁶⁾;
- przyczynianie się do skutecznej realizacji strategii tematycznej na rzecz ochrony i zachowania środowiska morskiego;
- cechy hydromorfologiczne, takie jak przywracanie terenów zalewowych i inne działania wspierające dyrektywę w sprawie oceny ryzyka powodzi i zarządzania nim.

4. **Główny cel „Powietrze”**

Osiągnięcie poziomów jakości powietrza, które nie powodowałyby znacznych negatywnych skutków i zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska.

4.1 *Priorytetowy obszar działania:*

- realizacja strategii tematycznej w sprawie zanieczyszczenia powietrza.

5. **Główny cel „Gleba”**

Ochrona i zapewnienie zrównoważonego wykorzystania gleby przez zachowanie funkcji gleby, zapobieganie zagrożeniom dla gleby, łagodzenie ich skutków i rekultywację zdegradowanej gleby.

5.1. *Priorytetowe obszary działania:*

- realizacja strategii tematycznej w sprawie ochrony gleby;
- zapewnienie ochrony i przywrócenia różnorodności biologicznej gleby.

6. **Główny cel „Środowisko miejskie”**

Przyczynianie się do poprawy wpływu obszarów miejskich Europy na środowisko.

6.1. *Priorytetowy obszar działania:*

- przyczynianie się do lepszego wdrożenia istniejących polityk Wspólnoty i prawodawstwa wspólnotowego dotyczących środowiska na poziomie lokalnym przez wspieranie i zachęcanie władz lokalnych do przyjęcia bardziej zintegrowanego podejścia do zarządzania miastami, w tym sektorami transportu i energii.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (Dz.U. L 135 z 30.5.1991, str. 40). Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 91/414/EWG z dnia 15 lipca 1991 r. dotycząca wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin (Dz.U. L 230 z 19.8.1991, str. 1). Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Komisji 2007/21/WE (Dz.U. L 97 z 12.4.2007, str. 42).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1). Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz.U. L 257 z 10.10.1996, str. 26). Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 33 z 4.2.2006, str. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 330 z 5.12.1998, str. 32). Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.

⁽⁶⁾ Dyrektywa 2006/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. dotycząca zarządzania jakością wody w kąpieliskach (Dz.U. L 64 z 4.3.2006, str. 37).

7. Główny cel „Hałas”

Przyczynianie się do rozwoju i realizowania polityki w zakresie hałasu środowiskowego.

7.1. Priorytetowe obszary działania:

- zapobieganie szkodliwym skutkom narażenia na hałas środowiskowy i ograniczanie tych skutków.

8. Główny cel „Chemikalia”

Poprawa ochrony środowiska i zdrowia przed zagrożeniami związanymi z chemikaliami do roku 2020 przez wdrożenie prawodawstwa dotyczącego chemikaliów, w szczególności rozporządzenia nr 1907/2006 ⁽¹⁾ (REACH) i strategii tematycznej w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów.

8.1. Priorytetowe obszary działania:

- wymiana informacji istotnych z punktu widzenia polityki oraz najlepszych praktyk;
- wzmacnianie integracji nauki z polityką i przekazywanie wyników w celu stworzenia solidnej podstawy technicznej dla wsparcia REACH;
- realizacja strategii tematycznej w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów.

9. Główny cel „Środowisko i zdrowie”

Opracowanie bazy informacyjnej dla polityki w zakresie środowiska i zdrowia (plan działania w zakresie środowiska i zdrowia na lata 2004–2010).

9.1. Priorytetowy obszar działania:

- obserwacja biologiczna człowieka i łączenie danych dotyczących środowiska i zdrowia,
- ochrona warstwy ozonowej w celu ograniczenia negatywnych skutków dla zdrowia i środowiska.

10. Główny cel „Zasoby naturalne i odpady”

- Rozwijanie i wdrażanie polityk mających na celu zapewnienie zrównoważonej gospodarki zasobami naturalnymi i odpadami oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i odpadów, poprawa wydajności środowiskowej produktów, zrównoważone modele produkcji i konsumpcji, zapobieganie powstawaniu odpadom, odzyskiwanie odpadów i recykling.
- Przyczynianie się do skutecznej realizacji strategii tematycznej w sprawie zapobiegania powstawaniu i recyklingu odpadów.

10.1. Priorytetowe obszary działania:

- opracowanie i wdrożenie zrównoważonych polityk w zakresie konsumpcji i produkcji, w tym zintegrowanej polityki produktu;
- promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych, z podejściem opartym na cyklu życia, w tym aspektów środowiskowych, społecznych i ekonomicznych, w celu oddzielenia oddziaływania na środowisko od wzrostu gospodarczego;
- promowanie zapobiegania powstawaniu odpadów, odzyskiwania odpadów i recyklingu z ukierunkowaniem na myślenie w kategorii cyklu życia, projektowanie ekologiczne i rozwój rynków recyklingu;

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, str. 1).

- przyczynianie się do wdrożenia polityki i prawodawstwa Wspólnoty w sprawie odpadów, w szczególności dyrektywy 75/439/EWG ⁽¹⁾, dyrektywy 91/689/WE ⁽²⁾, dyrektywy 96/59/WE ⁽³⁾, dyrektywy 1999/31/WE ⁽⁴⁾, dyrektywy 2000/53/WE ⁽⁵⁾, dyrektywy 2002/95/WE ⁽⁶⁾, dyrektywy 2002/96/WE ⁽⁷⁾, rozporządzenia (WE) nr 850/2004 ⁽⁸⁾, dyrektywy 2006/12/WE ⁽⁹⁾, dyrektywy 2006/21/WE ⁽¹⁰⁾ oraz rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 ⁽¹¹⁾.

11. Główny cel „Lasy”

Utworzenie, w szczególności przez sieć koordynacji UE, zwiększyć i obszernej bazy informacji istotnych dla polityki dotyczącej lasów w odniesieniu do zmian klimatu (wpływ na ekosystemy leśne, jego łagodzenie, efekty zastępienia), różnorodności biologicznej (informacja podstawowa i chronione obszary leśne), pożarów lasów, stanu lasów i ochronnych funkcji lasów (woda, gleba i infrastruktura), a także przyczynianie się do ochrony lasów przed pożarami.

11.1. Priorytetowy obszar działania:

- promowanie gromadzenia, analizy i rozpowszechniania informacji istotnych dla polityki dotyczących wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska naturalnego;
- promowanie harmonizacji i skuteczności działań i systemów gromadzenia danych w zakresie obserwacji lasów oraz wykorzystywanie synergii przez tworzenie połączeń pomiędzy mechanizmami obserwacji stworzonymi na poziomie regionalnym, krajowym, wspólnotowym i światowym;
- stymulowanie synergii pomiędzy konkretnymi kwestiami dotyczącymi lasów a inicjatywami i prawodawstwem w dziedzinie środowiska (np. strategia tematyczna w sprawie ochrony gleby, Natura 2000, dyrektywa 2000/60/WE);
- przyczynianie się do zrównoważonej gospodarki leśnej, w szczególności przez gromadzenie danych związanych z poprawionymi Paneuropejskimi Wskaźnikami Zrównoważonej Gospodarki Leśnej, przyjętymi na spotkaniu ekspertów Konferencji Ministerialnej w sprawie Ochrony Lasów w Europie (MCPFE) w dniach 7-8 października 2002 r. w Wiedniu;
- budowanie potencjału na poziomie krajowym i wspólnotowym w celu umożliwienia koordynacji obserwacji lasów i nadzoru nad nią.

12. Główny cel „Innowacje”

Przyczynienie się do opracowania i demonstracji innowacyjnych kierunków polityki, technologii, metod i instrumentów wspierających wdrożenie planu działania w zakresie technologii środowiskowych (ETAP).

12.1. Priorytetowe obszary działania:

- dalsze zdefiniowanie i optymalizacja realizacji ETAP przez ulepszone planowanie i koordynację, skuteczną obserwację postępów, terminowe rozpoznawanie i zmniejszanie luk w wiedzy oraz skuteczne wykorzystywanie informacji naukowych, gospodarczych i innych informacji istotnych dla wdrożenia polityki;

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 75/439/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych (Dz.U. L 194 z 25.7.1975, str. 23). Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 332 z 28.12.2000, str. 91).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych (Dz.U. L 377 z 31.12.1991, str. 20). Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 33 z 4.2.2006, str. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT) (Dz.U. L 243 z 24.9.1996, str. 31).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz.U. L 182 z 16.7.1999, str. 1). Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2000/53/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U. L 269 z 21.10.2000, str. 34). Dyrektywa ostatnio zmieniona decyzją Rady 2005/673/WE (Dz.U. L 254 z 30.9.2005, str. 69).

⁽⁶⁾ Dyrektywa 2002/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. L 37 z 13.2.2003, str. 19). Dyrektywa ostatnio zmieniona decyzją Komisji 2006/692/WE (Dz.U. L 283 z 14.10.2006, str. 50).

⁽⁷⁾ Dyrektywa 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (WEEE) (Dz.U. L 37 z 13.2.2003, str. 24). Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2003/108/WE (Dz.U. L 345 z 31.12.2003, str. 106).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie (WE) nr 850/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych (Dz.U. L 158 z 30.4.2004, str. 7). Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 323/2007 (Dz.U. L 85 z 27.3.2007, str. 3).

⁽⁹⁾ Dyrektywa 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz.U. L 114 z 27.4.2006, str. 9).

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego (Dz.U. L 102 z 11.4.2006, str. 15).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz.U. L 190 z 12.7.2006, str. 1).

- promowanie rozpoznawania, demonstracji i rozpowszechniania innowacyjnych technologii i praktyk przez działania uzupełniające działania z programu konkurencyjności i innowacji;
- wymiana informacji i dobrych praktyk pomiędzy podmiotami UE w zakresie międzynarodowej wymiany technologii środowiskowych, odpowiedzialnych inwestycji w krajach rozwijających się oraz wdrażania działań WSSD związanych z technologiami środowiskowymi.

13. Główny cel „Kierunki strategiczne”

- Promowanie skutecznego wdrożenia i przestrzegania prawodawstwa wspólnotowego w zakresie ochrony środowiska i poprawa wiedzy w zakresie polityki środowiskowej.
- Zapewnienie wydajniejszych i spójniejszych polityk.
- Poprawa wydajności ekologicznej MŚP.
- Zapewnienie narzędzi służących opracowaniu polityki środowiskowej i prawodawstwa w dziedzinie środowiska.
- Zapewnienie należytego nadzoru nad projektami przez Komisję.

13.1. Priorytetowe obszary działania:

- poprawa oceny nowych środków polityki, w szczególności na etapie ich wstępnego formułowania lub późniejszego przeglądu;
- wzmocnienie wiedzy niezbędnej do tworzenia polityki i jej wdrażania przez budowę wspólnego systemu informacji środowiskowej (SEIS) i wspieranie wdrożenia globalnej inicjatywy na rzecz monitorowania środowiska i bezpieczeństwa (GMES);
- poprawa oceny realizacji i oceny *ex post*;
- rozpoznawanie i stopniowa eliminacja dotacji szkodliwych dla środowiska;
- zwiększenie wykorzystania instrumentów rynkowych w celu poprawy różnych polityk;
- udostępnienie narzędzi w celu wsparcia polityk zrównoważonego rozwoju, w szczególności wskaźników;
- realizacja programu wsparcia zgodności środowiskowej dla MŚP;
- podjęcie właściwych kroków z wykorzystaniem pomocy zewnętrznej w celu opracowania i wdrożenia polityki środowiskowej;
- udostępnienie narzędzi w celu uzyskania pomocy technicznej lub administracyjnej odnoszącej się do rozpoznawania i przygotowywania projektów, zarządzania nimi, ich obserwacji, audytu oraz nadzoru nad nimi, w tym projektów LIFE III i LIFE+.

14. Główny cel „Zarządzanie”

Osiągnięcie lepszego zarządzania ochroną środowiska, w tym poprawy świadomości na temat kwestii środowiskowych i udziału obywateli europejskich w podejmowaniu decyzji dotyczących środowiska.

14.1. Priorytetowy obszar działania:

- Rozszerzenie udziału zainteresowanych podmiotów, w tym grup konsumenckich i organizacji pozarządowych, w opracowywaniu i wdrażaniu polityki i prawodawstwa w zakresie środowiska.

15. Główny cel „Organizacje pozarządowe”

Promowanie organizacji pozarządowych działających przede wszystkim w sektorze ochrony środowiska na poziomie europejskim.

15.1. Priorytetowe obszary działania:

- wzmocnienie udziału organizacji pozarządowych w procesie dialogu w ramach podejmowania decyzji dotyczących środowiska i w ich wykonywaniu;

- wzmocnienie udziału organizacji pozarządowych w procesie standaryzacji europejskiej w celu zapewnienia zrównoważonego udziału zainteresowanych podmiotów i systematycznej integracji kwestii środowiskowych.

INFORMACJA I KOMUNIKACJA

16. Główny cel

Zapewnienie regularnego i skutecznego przepływu informacji w celu stworzenia podstawy dla decyzji politycznych dotyczących środowiska oraz zapewnienie obywatelom dostępu do informacji na temat stanu i tendencji w środowisku.

16.1. Priorytetowy obszar działania:

- rozpowszechnianie informacji, ekoetykietowanie, zwiększanie świadomości i rozwijanie konkretnych umiejętności dotyczących kwestii środowiskowych, w tym dotyczących zapobiegania pożarom lasów.
-